

W mojej pracy doktorskiej zajmuję się analizą gier komunikacyjnych w dwóch stacjach radiowych: Polskim Radiu Dzieciom i rosyjskiej stacji Детское радио. Bezpośredniemu oglądowi poddałam wybrane przeze mnie audycje. W wyborze próby kierowałam się dążeniem do aktualności i reprezentatywności badań oraz do uwzględnienia specyfiki ramówki programowej stacji radiowych (przede wszystkim ich cykliczności). Ze względu na te postulaty na próbę badawczą złożyły się przekazy skierowane do dzieci upublicznione na falach analizowanych stacji w 2019 roku, przy czym każdy kwartał tego roku reprezentowany jest przez tydzień nasłuchu. W sumie materiał analityczny poddany analizie obejmuje 4 tygodnie, czyli około 868 godzin nagrań – w tym około 420 godzin nagrań Polskiego Radia Dzieciom i 448 godzin nagrań stacji Детское Радио.

Termin *gra komunikacyjna* traktuję jako bliskoznaczne określenie *gry językowej* rozumianej w szerokim znaczeniu zaproponowanym przez Danutę Kępę-Figurę. Rozumiem je jako zabieg, polegający na intencjonalnie ukierunkowanym przekroczeniu reguł komunikacyjnych (albo nieświadomym ich naruszeniu, odbieranym przez adresata jako gra). Założeniem przyjętym przeze mnie jest przekonanie dotyczące funkcji wypowiedzi, w których zastosowane zostały gry językowe, oraz roli gier językowych we współczesnej komunikacji medialnej. Podstawową funkcją gier językowych jest funkcja fatyczna. Podporządkowane są jej funkcje ekspresywna i nakłaniająca. Przyjmując za Kępą-Figurą, że istotą fatyczności jest także sprawczość wypowiedzi, uwzględniam również sprawczy wymiar gier językowych. Zarówno wstępny warunek przebiegu gry językowej, jak i jej zakładane (lub rzeczywiste) efekty dotyczą sfery nadawczo-odbiorczej wspólnoty komunikacyjnej.

W swojej pracy realizuję dwa podstawowe cele badawcze. Pierwszym z nich jest wyróżnienie gier komunikacyjnych występujących w radiu dla dzieci w Polsce i w Rosji. Drugi cel zbadanie intencji oraz skutku stosowania gier komunikacyjnych przez nadawców medialnych.

W analizie uwzględniam mediolingwistyczny kontekst badawczy, co oznacza, że interesują mnie nie tylko właściwości tekstu radiowego, ale także to, jak analiza tych tekstów pomaga w zrozumieniu specyfiki komunikacji medialnej. Radio, rozumiane tutaj metonimicznie jako nośnik przekazu, staje się przestrzenią, w której realizowane są różnorodne gry komunikacyjne, umożliwiające nawiązanie i utrzymanie więzi z odbiorcami.

Moja praca ma charakter komparatystyczny nie tylko dlatego, że porównuję polskie i rosyjskie radio dla dzieci, ale również dlatego, że opieram się zarówno na tradycji mediolingwistyki polskiej, jak i rosyjskiej. Łączę te dwa podejścia, aby stworzyć pełniejszy obraz funkcjonowania gier komunikacyjnych w mediach dla dzieci.

Wnioski płynące z mojej pracy podkreślają znaczenie gier komunikacyjnych w radiu dziecięcym. Gry te nie tylko angażują młodych słuchaczy, ale również pełnią ważną rolę edukacyjną i społeczną. Przekraczanie konwencjonalnych reguł komunikacji pozwala na budowanie głębszej relacji między nadawcą a odbiorcą, co sprzyja długotrwałemu zaangażowaniu dzieci w programy radiowe. Badania te są mają pomóc w zrozumieniu, jak media mogą skutecznie wykorzystać gry językowe w celu wzmocnienia interakcji i komunikacji z młodymi odbiorcami. Dzięki tej analizie możliwe jest głębsze zrozumienie roli radia dziecięcego w kształtowaniu relacji społecznych oraz budowaniu wspólnoty komunikacyjnej, a także znaczenia gier komunikacyjnych w tworzeniu atrakcyjnych treści medialnych dla dzieci.

Słowa kluczowe: radio, audytorium dziecięce, radio dla dzieci, gry językowe, gry komunikacyjne, funkcja fatyczna, komparatystyka, komunikacja medialna, pragmatyka mediów